

Cultură generală pentru elevi
ISTORIE
Întrebări și răspunsuri
Anca Luminița Dumitrescu

Editura Litera
O.P. 53; C.P. 212, sector 4, București, România
tel.: 021 319 63 90; 031 425 16 19; 0752 548 372;
e-mail: comenzi@litera.ro

Ne puteți vizita pe

Copyright © 2019 Grup Media Litera
Toate drepturile rezervate

Editor: Vidrașcu și fiii
Coordonare serie și redactare: Ilieș Câmpeanu
Corectură: Georgiana Enache
Copertă: Bogdan Mitea
Tehnoredactare și prepress: Marin Popa

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
DUMITRESCU, ANCA LUMINIȚA

Cultură generală pentru elevi: Istorie: întrebări și răspunsuri /
Anca Luminița Dumitrescu. – București: Litera, 2019

ISBN 978-606-33-3389-7

ANCA LUMINIȚA DUMITRESCU

Istorie

Cultură generală pentru elevi

ÎNTREBĂRI ȘI RĂSPUNSURI

CUPRINS

PREISTORIA ȘI ANTICHITATEA

Întrebări	7
Răspunsuri	19

EVUL MEDIU

Întrebări	27
Răspunsuri	85

ISTORIA MODERNĂ ȘI CONTEMPORANĂ

Întrebări	113
Răspunsuri	165

Nota editorului

Prezentul volum, alcătuit de un profesor de specialitate și structurat în trei secțiuni tematice de întrebări și răspunsuri aferente, precum și din casete „Ştiai că...?”, se adresează elevilor, mai cu seamă celor de gimnaziu. Fiecare întrebare are patru variante de răspuns, dintre care una singură este corectă. Răspunsurile, concepute mai amplu în unele cazuri, extind subiectul punctual vizat de întrebare, oferind explicații și o serie de informații suplimentare pentru a lărgi universul de cultură generală al elevului. Editorul ține să sublinieze că întreaga responsabilitate pentru exactitatea și acuratețea informațiilor din text revine în întregime autorului acestei lucrări.

Respect pentru oamenii și cărțile lor

1.Unde au trăit primele ființe considerate de antropologii ca având mers aproape biped și craniu suficient dezvoltat?

- a. Europa
- b. Australia
- c. Africa
- d. America de Nord

2.Cine își putea confeționa unelte sumar cioplite?

- a. *Australopithecus*
- b. *Homo habilis*
- c. *Homo erectus*
- d. *Homo sapiens*

3.De cine sunt legate primele credințe într-un strămoș comun?

- a. de *Homo erectus*
- b. de *Homo neanderthalensis*
- c. de Omul de Cro-Magnon
- d. de *Homo sapiens recens*

4.*Homo sapiens* este considerat autorul picturilor rupestre din Sahara de la:

- a. Lescaux
- b. Carnac
- c. Tassili n'Ajjer
- d. Altamira

5.Care a fost cea mai mare realizare umană în Paleolitic?

- a. făurirea primelor unelte
- b. făurirea primelor arme
- c. producerea focului
- d. agricultura primitivă

6.De cioplirea căruia material este legată „cultura de prund”?

- a. lemn
- b. fier
- c. pietre de râu
- d. oase de ren

7.Unde au fost descoperite cele mai vechi obiecte de ceramică pictată pe teritoriul de astăzi al României?

- a. în Oltenia, la Baia de Fier
- b. în Banat, în Peștera Cioclovina
- c. în Moldova, așezarea de la Ripiceni–Izvor
- d. în Transilvania, pe valea Crișurilor

8.Ce constituie o dovedă că credințele magico-religioase, ca manifestări ale artei paleolitice, sunt legate de cultul morților?

- a. îngroparea (înhumarea) în poziție fetală
- b. îngroparea cât mai departe de așezări umane
- c. lăsarea cadavrului la lumină
- d. zidirea cadavrului într-o peșteră

9.Spre sfârșitul celei mai lungi perioade de evoluție a ființei umane, Paleoliticul, s-a format ideea de rudenie.

Erau interzise relațiile sexuale între membrii cărei grupări socio-umane?

- a. ceată
- b. hoardă
- c. gintă
- d. comunitate

10.Care a fost primul animal domesticit în Mezolitic?

- a. oaia
- b. capra
- c. calul
- d. câinele

11.Mezoliticul este cunoscut pentru tehnica uneltelor de mici dimensiuni. Cum au fost numite acestea?

- a. macrolitice
- b. microscopice
- c. mirifice
- d. microlitice

12.Neoliticul a fost încadrat de cercetătoarea Maria Gimbutas în vechea civilizație europeană a:

- a. Revoluției Neolitice
- b. Revoluției Umane
- c. Revoluției Preistorice
- d. Revoluției Demografice

13.În ce culori se pictau vasele de lut înainte de ardere în Neoliticul târziu?

- a. negru, roșu, galben
- b. negru, roșu, alb

- c. negru, roșu, albastru
- d. negru, roșu, violet

14.Două statuete au ajuns celebre pentru frumusețea și realismul lor. Cărei culturi îi aparțin ele?

- a. Hamangia
- b. Cârcea
- c. Boian
- d. Gura Baciului

15.Chalcoliticul a reprezentat apogeul civilizației preindoeuropene datorită:

- a. dezvoltării vietii urbane
- b. metalurgiei aramei
- c. evoluției tribului
- d. evoluției meșteșugurilor casnice

16.La Cernica s-au descoperit cele mai numeroase:

- a. necropole
- b. obiecte lucrate în tehnica plasticiei Cucuteni
- c. vase cu ofrande
- d. obiecte împodobite cu picturi în grafit și aur în tehnica culturii Gumelnița

17.Unde au fost descoperite tăblițe de lut cu o scriere asemănătoare celei din Sumer?

- a. Tărtăria, județul Alba
- b. Cârcea, județul Dolj
- c. Hamangia, în Dobrogea
- d. Boian, în Muntenia

18. În Epoca Bronzului se definitivăză marea migratie a triburilor indo-europene. Ce triburi s-au stabilit în spațiul carpato-danubiano-pontic?

- a. celți și germanici
- b. ahei, ionieni, dorieni
- c. sabli, samniți, umbrieni
- d. traci, illiri, scitii

19. În Epoca Bronzului triburile formează uniuni tribale conduse de șefi militari. Cu cine împărțeau ei autoritatea?

- a. cu toți bărbații din trib

ȘTIAI CĂ...?

Celții, considerați creatorii culturii La Tène în Europa, ajung în jurul anului 350 î.Hr. în Transilvania, iar până în secolul II î.Hr. sunt asimilați de autohtoni; din acest motiv putem afirma că în spațiul carpato-danubiano-pontic ultima perioadă a Epocii Fierului a aparținut geto-dacilor.

- Pentru sfârșitul Epocii Fierului istoricii propun două date: prima se referă la perioada arheologică și durează până în 106 d.Hr.; cea de a doua ia în calcul formarea statului dac sub conducerea lui Burebista, considerat ca începutul Epocii Vechi (Antichitatea).

- b. cu sfatul aristocrației
- c. cu sclavii prizonieri de război
- d. cu soțiiile membrilor tribului

20. Epoca Bronzului este caracterizată de înlocuirea treptată a cultului zeităților htoniene cu cel al:

- a. aerului
- b. Soarelui
- c. divinităților apelor
- d. divinităților care apără vegetația

21. Pentru Epoca Bronzului disponem de numeroase izvoare care atestă legături comerciale ale tracilor cu ce puncte îndepărtate geografic?

- a. Grecia miceniană
- b. Marea Tireniană
- c. Mesopotamia
- d. Peninsula Iberică

22. Creatorii Epocii Bronzului în spațiul nostru au fost traci; mișcările de populație de la sfârșitul perioadei i-au făcut să încrengăze pământului tezaure importante precum cel de la:

- a. Hinova, județul Mehedinți
- b. Vinča-Turda, Transilvania
- c. Hamangia, Dobrogea
- d. Cucuteni, Moldova

23. De unde avem primele informații despre traci?

- a. din *Iliada* (Homer)
- b. din *Odiseea* (Homer)
- c. din *Geografia* (Strabon)
- d. din *Istoria* (Herodot)

24. Ce ramură distinctă se desprinde din neamul tracilor în spațiul carpato-danubiano-pontic?

- a. geto-daci
- b. celții
- c. illirii
- d. scitii

25. Marea colonizare greacă îl aduce pe greci la Pontul Euxin (Marea Neagră). Care a fost prima colonie întemeiată de locuitorii orașului Milet din Asia Mică?

- a. Istros
- b. Callatis
- c. Tomis
- d. Dionysopolis

26. Grecii și getii au fost uneori dușmani, alteori tovarăși de luptă; în primul caz istrienii l-au susținut pe:

- a. Filip al Macedoniei
- b. Darius I al persilor
- c. Mitrilate, regele Pontului
- d. Alexandru Macedon

27. Unde se desfășoară în anul 335 î.Hr. campaniile militare începute de Alexandru?

- a. în Illiria și Tracia
- b. în Peninsula Italică

- c. în Asia Mică
- d. în Peninsula Arabică

28. Cu ce rege de la nord de Dunăre a intrat în conflict Lisimah, un general și diadoc (urmaș) al lui Alexandru?

- a. Roles
- b. Oroles
- c. Zalmodegicos
- d. Dromihete

29. Sub ce formă a fost preluată de geto-daci structura socială din polisurile (orașele-stat) de la Pont?

- a. monarhie militară
- b. democrație tribală militară
- c. democrație sclavagistă
- d. monarhie teocratică

30. Din secolele VI–V î.Hr. disponem de primele izvoare scrise despre strămoșii noștri. Pe cine îi amintește Herodot în *Istoria*?

- a. pe getii din Câmpia Munteniei
- b. pe getii dobrogeni
- c. pe getii de la sud de Dunăre
- d. pe getii din Transilvania

31. Religia geto-dacilor a fost politeistă. Cum era considerat principalul zeu, Zalmoxis?

- a. cel mai puternic
- b. stăpânul cerului
- c. stăpânul apelor
- d. stăpânul nemuririi

- a. inscripția de la Messembria
- b. învelișul de fier al unui scut de piele
- c. vasul de cult de la Sarmizegetusa
- d. vasele de argint de la Sâncrăieni

33. Cu ajutorul marelui preot Deceneu, Burebista supune triburile daco-getice, iar capitala rămâne la Sarmizegetusa, în:

- a. Munții Poiana Ruscă
- b. Masivul Ceahlău
- c. Munții Șureanu
- d. Țara Făgărașului

34. În războiul civil dintre Caesar și Pompei, Burebista îi promite ajutor celui din urmă în schimbul:

- a. recunoașterii autorității sale asupra coloniilor grecești de la Marea Neagră
- b. recunoașterii teritoriului stăpânit de el
- c. recunoașterii autorității sale asupra triburilor germanice
- d. recunoașterii stăpânirii sale până la Balcani

ȘTIAI CĂ...?

Mulțumită autorilor greci și romani avem primele izvoare scrise despre strămoșii noștri:

- Herodot (cca 485–cca 425 î.Hr.): „Singuri care s-au împotrivit [lui Darius II] au fost getii [...] măcar că [unii] au fost duși în robie.”

„Getii sunt cei mai drepti și mai viteji dintre traci [...] dacă ar fi uniți [...] ar fi de neînvins.”

- Strabon (582–521 î.Hr.) afirmă că originea totemică a dacilor este „Dakoi/Daoi [cei asemănători lupilor] [...] dacii au aceeași limbă ca getii”.

„Deceneu [era] un mare învățat care umblase multă vreme prin Egipt.”

„[...] armata de 200 000 de oameni a lui Burebista constituia o mare primejdie și pentru romani.”

- Caius Iulius Caesar (101–44 î.Hr.) în *De Bello Gallico* îi menționează prima oară pe dacii în limba latină: „Pădurea începe la hotarele helveților [...], paralel cu Danubius, și ajunge la hotarele dacilor și anarilor”.

- Trogus Pompeius (secolul I î.Hr.) afirma că: „Dacii sunt un vlăstar al getilor”.

- Dio Cassius (secolele II–III d.Hr.) consideră în *Istoria romană* că: „Daci și getii sunt un neam al tracilor”. Aceluiași autor îi datorăm descrierea războielor daco-romane.

35. În 86 d.Hr. împăratul Domitian include coloniile pontice în provincia Moesia Inferioară. Cine a început conflictele daco-romane prin atacarea garnizoanelor la sud de Dunăre?

- a. Deceneu
- b. Comosicus
- c. Duras
- d. Diurpaneus

36. În anul 87 d.Hr. Domitian trimite primele legiuni în Dacia condusă de Decebal. În ce bătălie a pierit generalul roman Cornelius Fuscus?

- a. de la Sarmizegetusa
- b. de la Messembria
- c. de la Drobeta
- d. de la Tapae

Regele dac Decebal

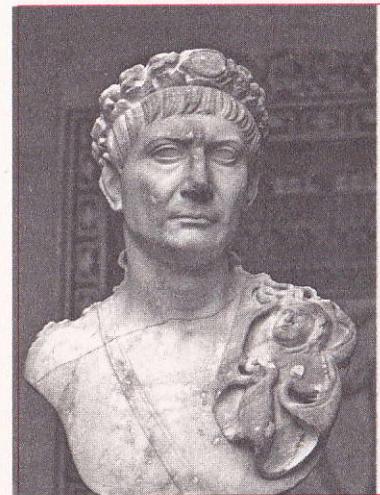
37. Sub comandantul Tettius Julianus romanii îi învinge pe daci și Decebal e nevoie să ceară pace. Ce s-a întâmplat după aceea?

- a. Tettius Julianus este ucis
- b. Decebal pierde în luptă
- c. Dacia este ocupată
- d. este încheiată o înțelegere

38. Împăratul Traian, considerând *foedus-ul* lui Domitian „cea mai rușinoasă pace încheiată (...) în condițiile de învingător”, repornește războiul fiindcă Decebal:

- a. atacă garnizoanele din Moesia și Pannonia
- b. ocupă cetățile grecești de la Pont

Împăratul roman Traian

c. nu își îndeplinește obligațiile militare
d. cere tribut Romei

39. După căderea Sarmizegetusei, ce i-s-a întâmplat lui Decebal?

- a. s-a închinat lui Traian
- b. a fugit la dacii liberi
- c. s-a sinucis
- d. a fost luat prizonier

40. În urma războaielor din 101–102 și 105–106, Dacia a fost transformată în provincie română. Ce diplomă militară dovedește acest lucru?

- a. de la Napoca
- b. de la Sarmizegetusa
- c. de la Porolissum
- d. de la Potaissa

41. Prima împărțire politico-administrativă a provinciei romane Dacia a fost făcută de Traian. Unde a dispus el ridicarea unei noi capitale?

- a. în Țara Maramureșului
- b. în Țara Hațegului
- c. în Țara Bârsei
- d. în Țara Făgărașului

42. Ce denumire i-a adăugat împăratul Hadrian capitalei provinciei Dacia?

- a. Dacia
- b. Apulum

- c. Hadrianus
- d. Sarmizegetusa

43. Ce denumire avea adunarea cu rol de guvernare a provinciilor creată de împăratul Severus Alexander?

- a. Concilium Malvensis
- b. Concilium Daciarum Trium
- c. Concilium Augusti
- d. Concilium Praetorii Daciarum

44. Cât a durat dominația efectivă a Romei asupra provinciei Dacia?

- a. 135 de ani
- b. 165 de ani
- c. 180 de ani
- d. 205 ani

45. Cine a jucat un rol principal în agricultură în timpul stăpânirii romane?

- a. slavii
- b. coloniștii aduși oficial în Dacia
- c. țărăniminea autohtonă
- d. oamenii liberi

46. Câte inscripții, cu aproximativă, descoperite până în prezent atestă răspândirea scrierii în limba latină?

- a. 1 500
- b. 2 000
- c. 4 000
- d. 4 800

47. Între ce ani, cu aproximativă, se înscrive ocupația romană în zona dintre Dunăre și Marea Neagră?

- a. 72 î.Hr.–275 d.Hr.
- b. 46–602 d.Hr.
- c. 56–602 d.Hr.
- d. 46 d.Hr.–secolul X

48. Creștinismul s-a răspândit la nord de Dunăre anterior oficializării

sale de către împăratul Constantin cel Mare prin:

- a. Edictul de la Mediolanum (azi Milano)
- b. Edictul de la Constantinopol
- c. Edictul de la Roma
- d. Edictul de la Bethlehem

49. În ce mănăstire au fost strămutați primii martiri creștini ale căror nume

ȘTIAI CĂ...?

• Podul lui Apollodor din Damasc de la Drobeta (azi Turnu Severin), o minune a arhitecturii antice, a fost ridicat fără ca apele Dunării să fie deviate. Construit între 103–105 din porunca împăratului Traian, avea să asigure armatelor romane frecarea rapidă spre Dacia. Ulterior, a însemnat legătura dintre imperiu și provincia recent ocupată. În anul 275, atacurile triburilor migratoare l-au făcut pe împăratul Aurelian să transfere la sud de Dunăre armata și imperialii (oameni legați direcții de treburile imperiului). Astăzi, pe malul românesc au rămas doar piloni uriași ai podului.

• În comuna Adamclisi din Dobrogea se află Tropaeum Traiani, mausoleul ridicat în 109 în memoria celor 3 800 de soldați romani căzuți în iarna lui 101–102 în conflictul cu dacii și aliații lor, bastarnii și roxolanii. Monumentul a fost distrus încă din secolele III–IV de migratori goți. În refacerea monumentului s-au implicat, în timp, împărații Constantin cel Mare, Licinius, Alani și Iustinian. Ultima restaurare a fost realizată cu fonduri europene. Monumentul rămâne un punct de atracție pentru turiști.

• Columna lui Traian (Roma) care, cu soclul său, are 40 de metri înălțime, este un monument fusiform, „cronică în piatră a războaielor daco-romane”. Traian l-a înșărcinat cu această construcție pe același Apollodor din Damasc. Amplasată în forul împăratului, a fost inaugurată pe 12 mai 113. Din vîrf, statuia lui Traian domina Roma. În perioada triumfului creștinismului, statuia împăratului pagân a fost înlocuită cu a Sfântului Petru, considerat de creștini primul papă.

- 50.** În jurul anului 500, un călugăr din părțile noastre (Sciția Mică) ajunge la Roma. El a pus bazele:
 a. calendarului creștin
 b. ierarhizării sfintilor
 c. sistemului cronologic creștin
 d. ierarhizării ecclaziastice

51. Primele grupuri migratoare pătrund în vechea Dacie în secolul IV. Cât a durat, cu aproximație, „marea migrație”?

- a. 300 de ani
 b. 600 de ani
 c. 800 de ani
 d. 1 000 de ani

52. Împinși de huni (după 376), pe ce teritoriu de azi au întemeiat goții „regate barbare”?

- a. Spania
 b. Italia
 c. Franța
 d. Ungaria

53. Sub conducerea lui Attila, hunii s-au stabilit în Câmpia Pannonică (Ungaria de azi). De care migratori au fost înfrânti după moartea conducătorului lor?

- a. de avari
 b. de slavi
 c. de gepizi
 d. de turci

54. Gepizii au sfârșit prin:

- a. a părăsi teritoriul ocupat
 b. a fi asimilați de băstinași
 c. a trece la creștinism
 d. a-și forma propriul stat

55. Slavii sudici au trecut masiv Dunărea în secolul VII (602 d.Hr.). Ce limbă a fost influențată de intervențiile lingvistice slave?

- a. limba latină populară
 b. limba protoromână
 c. limba aromână
 d. limba străromână

56. Câte ramuri lingvistice ale romanității menționează documentele bizantine de secol VII?

- a. una
 b. două
 c. trei
 d. cinci

57. Cum i-au numit slavii pe strămoșii noștri în izvoarele medievale?

- a. vlahi
 b. olahi
 c. volohi
 d. rumâni

58. Românii s-au numit pe sine însăși „rumâni”. Din ce limbă provine denumirea de olahi?

- a. maghiară
 b. rusă
 c. greacă
 d. italiană

59. În *Strategikon*, tratat militar bizantin de la sfârșitul secolului VI, populația

de la nordul Dunării este menționată cu apelativul:

- a. rumâni
 b. valahi
 c. balaki
 d. romani

60. Pe fundalul secolelor VIII–XIII, odată cu ultimele valuri de triburi migratoare, în spațiul nostru societatea evoluează spre:

- a. obște sătească
 b. formațiuni prestatele
 c. state de sine stătătoare
 d. mari moșii de tip feudal

ȘTIAI CĂ...?

• Goții de răsărit au ajuns prin părțile noastre în secolul IV. Urmăriți îndeaproape de huni, au ascuns în muntele Istrița o adevarată comoară. Tezaurul, descoperit în 1837, a deținut întărietatea mondială ca valoare și însemnatate până în 1922, când a fost descoperit mormântul lui Tutankhamon. Astăzi, Tezaurul de la Pietroasa I („Cloșca cu puii de aur”) și alte obiecte de valoare se pot admira în Sala Tezaur a Muzeului Național de Istorie din București.

• După sedentarizare, prin sincretism etno-lingvistic s-au format popoarele neoromanice. În funcție de apropierea față de Bizanț sau față de Roma, conducerii au adoptat ortodoxismul sau catolicismul. Au luat naștere primele regate barbare.

• Toate popoarele născute „sub semnul Romei”, deși înrudite, vorbesc astăzi limbi diferite. 2 090 de cuvinte provenite din latină continuă să se pronunțe asemănător în toate limbile românice.

• Limba română prezintă asemănări cu celelalte limbi române – franceza, italiana, spaniola, portugheza etc. – datorită stratului lingvistic latin. În aceste limbi, adstratul germanic (datorat migrațiilor) finalizează procesul etno-lingvistic al romanității vestice. În răsărit, româna păstrează 20% adstrat slav. Româna a rămas singura limbă romanică din estul european.